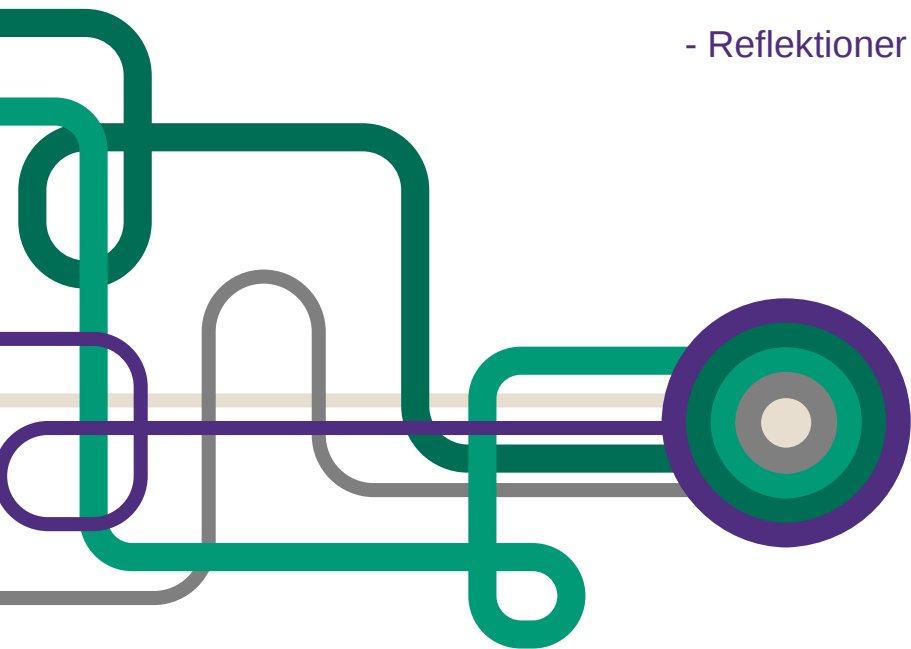

Transaktionsmarknaden

- Reflektioner och trender 2008-2018

Syfte

Syfte och avgränsningar

Syftet med denna rapport är att ge en inblick i den svenska och nordiska transaktionsmarknaden, dels i marknaden som helhet men även i vissa utvalda sektorer. Vidare vill Grant Thornton, baserat på vår transaktionserfarenhet, belysa de faktorer som talar för en fortsatt hög transaktionsaktivitet.

Rapporten fokuserar primärt på den svenska transaktionsmarknaden men behandlar även den nordiska marknaden som helhet samt i vissa fall även andra utländska aktörer. I rapporten definieras nordiska marknaden som Sverige, Norge, Danmark och Finland. Endast transaktioner inom omfånget Euro 2–100m i transaktionsvärde har beaktats i rapporten.

Ansvarsbegränsning

Informationen i detta dokument har inhämtats från externa källor och har inte självständigt verifierats av Grant Thornton Advisory ("Grant Thornton"). Grant Thornton kan inte garantera uppgifternas korrekthet eller fullständighet. Informationen i detta dokument får inte kopieras, reproduceras eller distribueras utan föregående skriftligt medgivande från Grant Thornton. Innehållet i detta dokument innebär inte, och skall inte heller uppfattas, som juridiska, affärsmässiga, skattemässiga eller investeringsmässiga råd.

Kontaktpersoner

Isac Stenborg

Partner, M&A Services
+46 (0)708 21 70 47
isac.stenborg@se.gt.com

Fredrik Marstorp

Associate, M&A Services
+46 (0)702 33 11 07
fredrik.marstorp@se.gt.com

Ur ett nordiskt perspektiv attraheras svenska bolag främst av norska köpare följt av finska och danska köpare

14 %

Transaktioner på den svenska industrimarknaden är stabil över tid och utgör kontinuerligt ca 14 procent av totala antalet transaktioner i Sverige

Antalet transaktioner på den svenska marknaden ökade med 69 procent mellan 2013 och 2018

278 %

Mjukvarutransaktioner på den svenska marknaden har ökat med 278 procent sedan 2008 fram till 2018

Svenska transaktionstrender

475 %

IT-konsultaffärer i Sverige ökar tydligt senaste åren och har sedan 2014 växt med 475 procent fram till 2018

Detaljhandeln präglas av flera utmaningar och sektortransaktionerna har kontinuerligt minskat sedan 2015

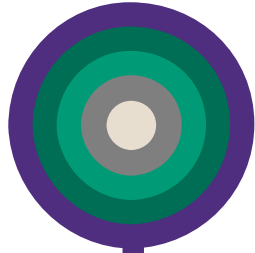
34 %

Svenska bolag har ökat andelen förvärv av utländska bolag kontra inhemska bolag från 17 procent 2008 till 34 procent 2018

Andelen utländska köpare av svenska bolag har ökat kontinuerligt sedan 2014

Introduktion

01. Introduktion	4
02. Transaktionsklimat	6
03. Grant Thornton	16
04. Appendix	20

Transaktioner på svenska small- och midcapmarknaden

Introduktion

Antalet transaktioner på den svenska marknaden har under en lång period ökat kontinuerligt. Flest antal transaktioner sker på den svenska ”small- och midcapmarknaden” vilket ligger till grund för den här rapporten där vi fokuserat på transaktionsvärden upp till Euro 100m.

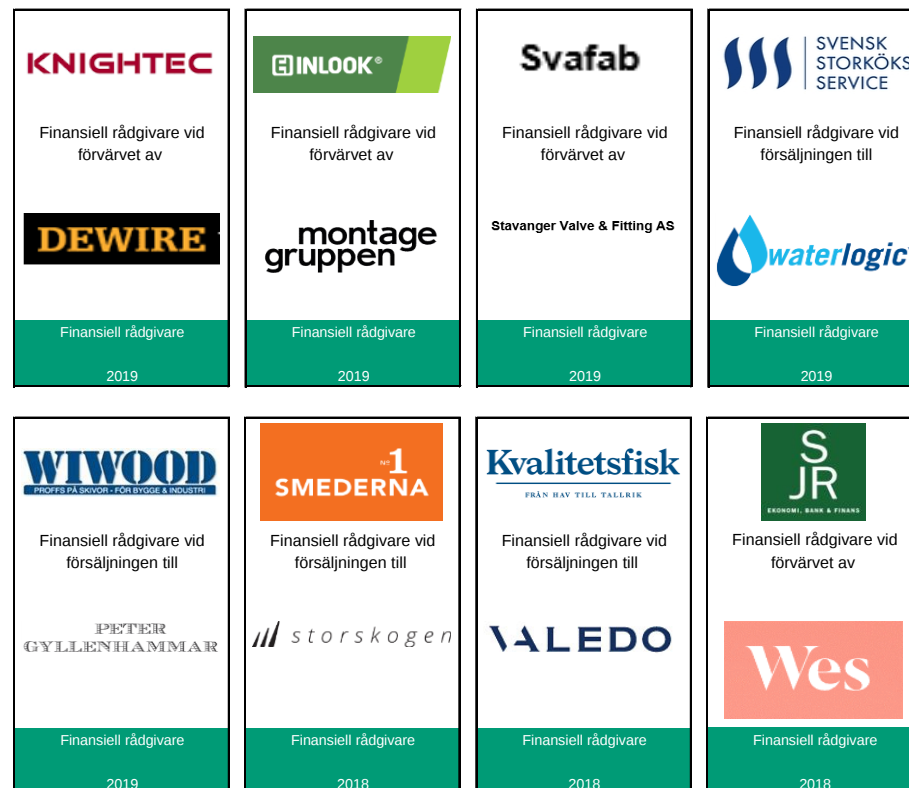
Klimatet för företagstransaktioner är fortsatt gynnsamt drivet av bland annat stark ekonomisk tillväxt, historiskt låga räntor och tillgång till kapital redo att investeras. Detta har drivit upp värderingarna på bolag inom de flesta branscher och vi upplever ett stort intresse bland såväl industriella som finansiella köpare.

Aktiviteten på transaktionsmarknaden ökar totalt sett, fördelat på sektorer framgår tydligt att den ökade aktiviteten drivs av några specifika sektorer, däribland IT-sektorn.

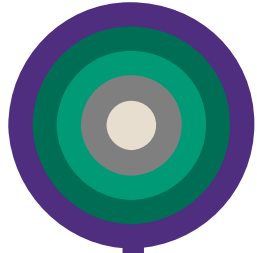
Grant Thornton bistår löpande ägare till entreprenörsdrivna bolag och utifrån vår erfarenhet och publik data har vi sammanställt denna rapport där vi ger vår syn på bland annat följande:

- Transaktionsklimat
- Säljares uppfattning av olika typer av köpare
- Marknadstrender och utmaningar
- Förvärvsmotiv

Under det inledande kvartalet 2019 har vi bistått som rådgivare vid flera intressanta transaktioner som ligger i linje med vad vi tror om marknaden generellt. Vi bistod bland annat det finska bolaget Inlooks plattformsinvestering för att ta sig in på den svenska marknaden, vi bistod tenkikkonsultbolaget Knightec som förvärvade ett IT-konsultbolag och vi bistod Storköksservice som förvärvades av en global industriell aktör i närliggande sektor.

Sektion 02: Transaktionsklimat

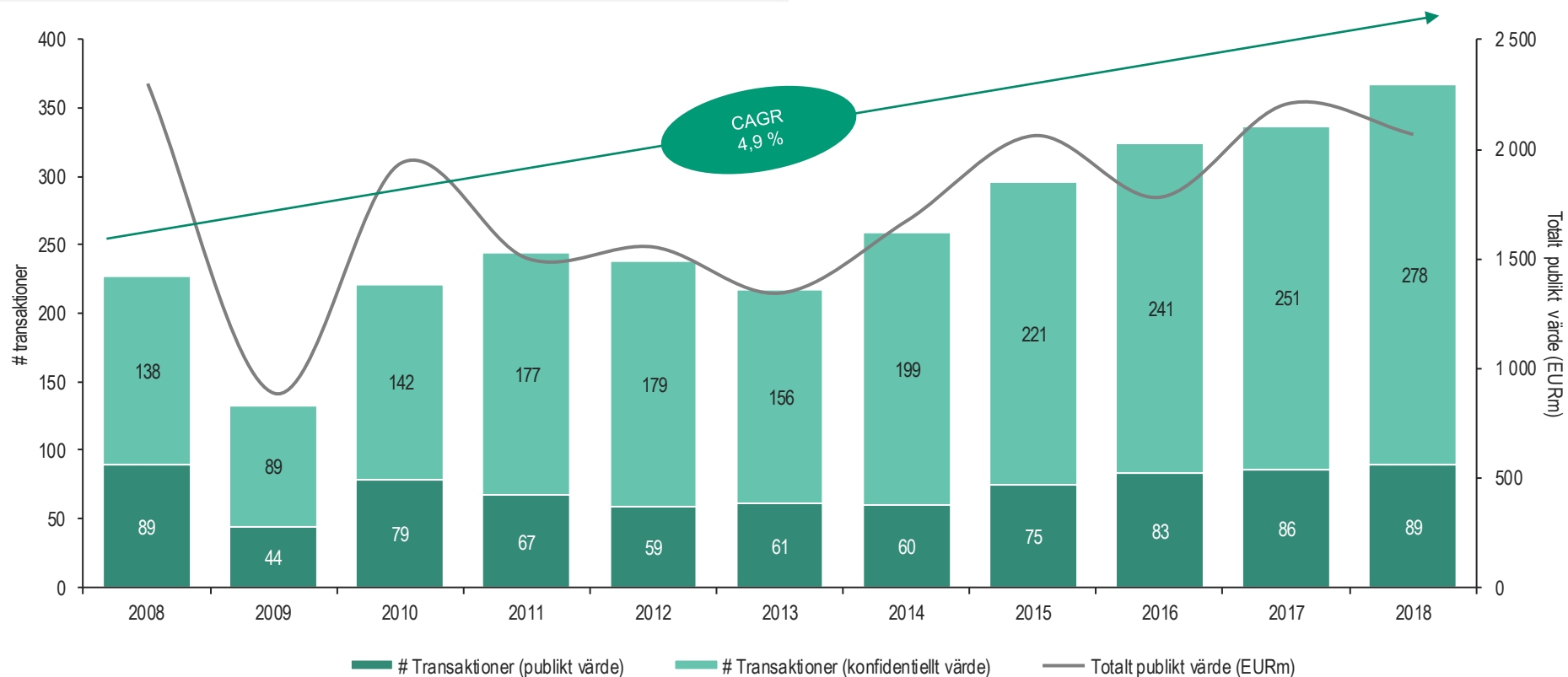
01. Introduktion	4
02. Transaktionsklimat	6
03. Grant Thornton	16
04. Appendix	20

Transaktionsmarknadens utveckling – Sverige

Fortsatt hög aktivitet präglar 2018

Kommentarer

- Aktiviteten på den svenska transaktionsmarknaden var relativt konstant 2008-2013 för att sedan ta fart och öka med 69 procent fram till 2018.
- Över en tioårsperiod uppgår den genomsnittliga årliga tillväxten (CAGR) till 4,9 procent.

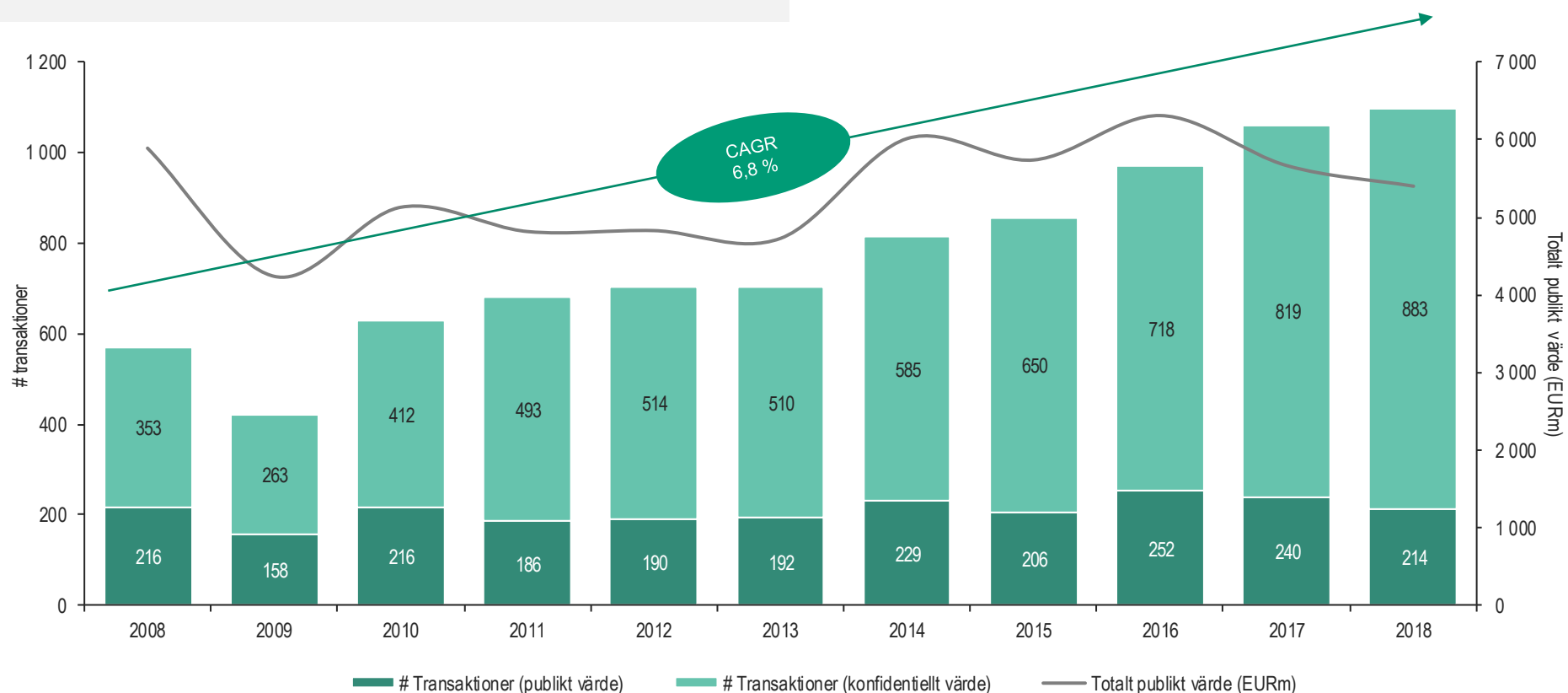

Transaktionsmarknadens utveckling – Norden

Fortsatt hög aktivitet präglar 2018

Kommentarer

- Sverige utgör den mest aktiva transaktionsmarknaden i Norden.
- Ur ett tioårsperspektiv har dock Sverige den lägsta årliga tillväxten. Finland och Danmark har den starkaste årliga tillväxten om 8,1 procent vardera och Norge har en årlig tillväxt om 7,5 procent.

Ökad transaktionsaktivitet inom IT-branschen

Utvalda sektorer – svenska marknaden

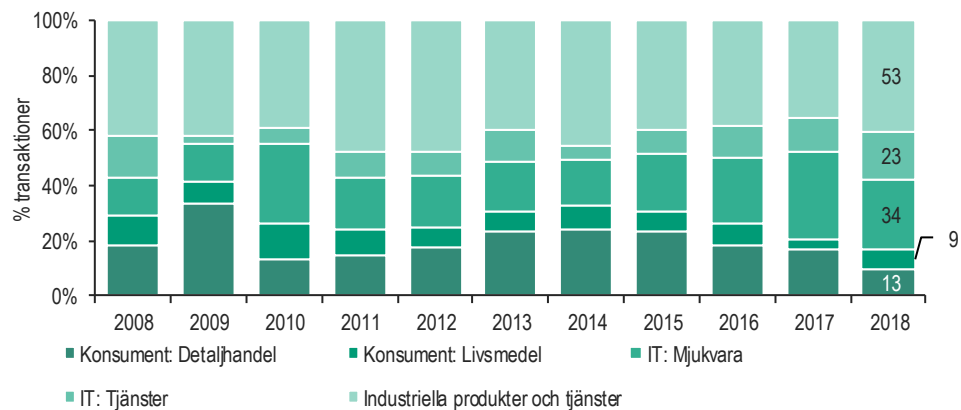
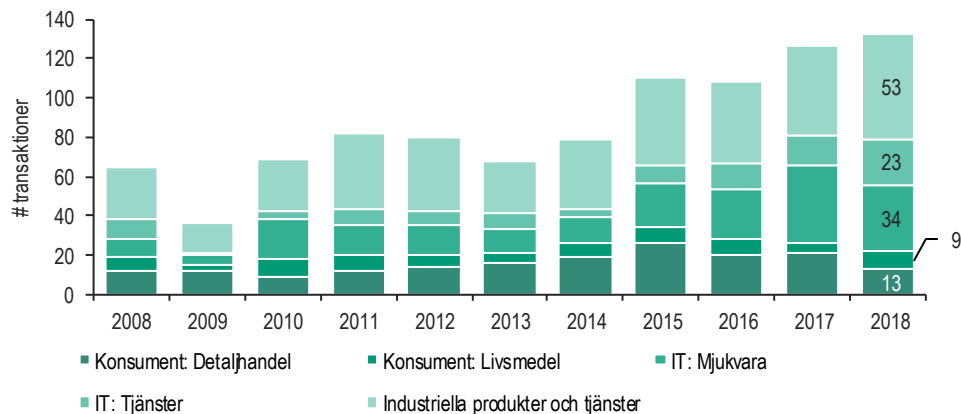
Kommentarer

- Den mest dramatiska utvecklingen de senaste åren har Detaljhandeln stått för där antalet transaktioner minskat med 50 procent sedan 2015.
- IT, både ur ett mjukvaruperspektiv och ett konsultperspektiv, är de sektorer där transaktionerna procentuellt ökat mest senaste åren.
- Bortsett från Detaljhandeln så har antalet transaktioner ökat med 13 procent 2018 vilket kan jämföras med en ökning på 19 procent 2017 jämfört med föregående år.
- Nedre grafen visar samma branscher men med en procentuell fördelning av totalt antal transaktioner. Där framgår även att antalet transaktioner på konsumentmarknaden minskar i förhållande till andra sektorer.
- Industrisektorn är en stor svensk sektor med många bolag och det är även den sektor inom vilken det historiskt har genomförts flest transaktioner. Under 2018 står sektorn för ca 40 procent av det totala antalet transaktioner i jämförelsegruppen vilket motsvarar ca 14 procent av det totala antalet transaktioner i Sverige.

Vi bedömer att detaljhandeln befinner sig i en omställningsfas både vad gäller inköpsbeteende och konsumtionsval. Digitalisering och återvinning/miljö-fokus gör att många traditionella bolag behöver se över affärsmodell och erbjudande. Vi tror att osäkerheten vad gäller framtida konsumtionsbeteende och behov gör att många är rädda för att investera i sektorn.

Antal transaktioner i utvalda sektorer

Markant ökning av IT-relaterade transaktioner på nordiska marknaden

Utvalda sektorer – nordiska marknaden

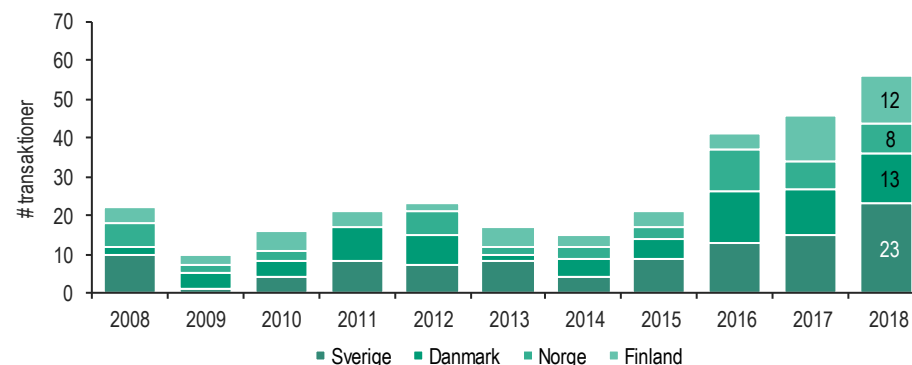
Kommentarer

- Transaktioner inom IT-tjänster (konsultverksamheter) domineras av Sverige följt av Danmark, Finland och Norge.
- Den stora brytpunkten för transaktioner med IT-tjänstebolag skedde 2016 då det totala antalet nordiska transaktioner i sektorn ökade med 95 procent jämfört med 2015.
- Under de senaste två åren har antalet sektortransaktioner i grannländerna varit ganska konstant medan den svenska marknaden ökat med över 50 procent mellan 2017 och 2018.
- Bolag inom mjukvarusektorn är under 2018 mer jämt fördelad mellan Sverige och Danmark, följt av Norge och där Finland har något färre transaktioner i sektorn.
- Under 2017 var transaktionsaktiviteten i mjukvarusektorn hög i Sverige och Norge som tillsammans stod för 68 procent av de nordiska transaktionerna medan motsvarande siffra 2018 uppgick till 57 procent av det totala antalet transaktioner i Norden.

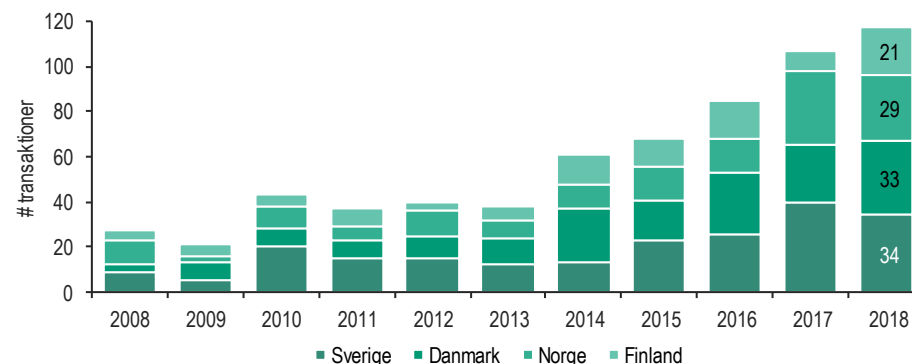

Behovet av IT-tjänster är hög genom digitaliseringsfasen som pågår inom flera olika traditionella sektorer (IoT). Vi ser stora behov inom spel, media, industri och flera andra b2b-sektorer där bolag vill ta till sig ny teknik. Efterfrågan på IT-säkerhet blir en effekt av ovan och således också en nisch som vi tror kommer att fortsätta expandera kraftigt närmaste åren.

IT: Tjänster

IT: Mjukvara

Fortsatt stark industrisektor

Utvalda sektorer – nordiska marknaden

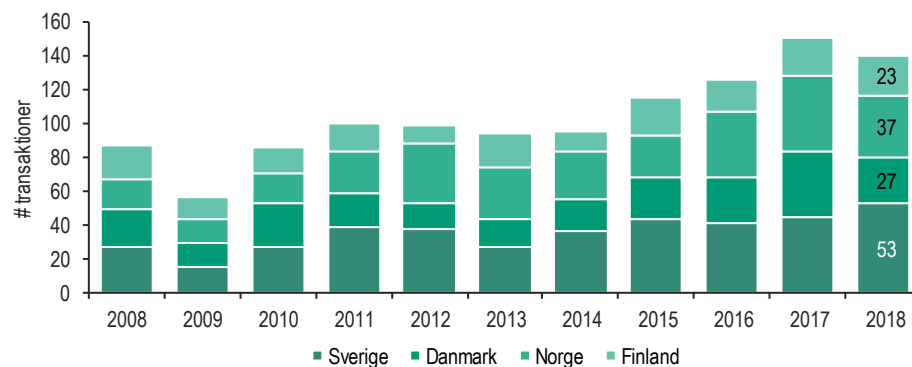
Kommentarer

- Transaktioner inom industrisektorn har ökat kontinuerligt de senaste åren i Sverige medan övriga nordiska länder inte visar någon ökning alternativt en minskning av antalet transaktioner 2018 jämfört med 2017.
- Finland är det land där antalet transaktioner i industrisektorn legat på en jämn nivå sedan 2015, medan transaktionerna i övriga nordiska länder ökat med ca 26 procent fram till 2018.
- Över en tioårsperiod uppgår genomsnittsantalet transaktioner i industrisektorn till 36 i Sverige, 29 i Norge, 23 i Danmark och 18 i Finland.
- Inom Detaljhandeln erfar vi en annan trend. Tre av fyra länder, där Danmark är undantaget, toppar antalet transaktioner under 2015. Efter 2015 sjunker antalet transaktioner för att 2018 stanna på den lägsta siffran sedan 2011.
- Noterbart är att under samma period, 2011-2018, har antalet transaktioner på den nordiska marknaden totalt ökat med 62 procent.

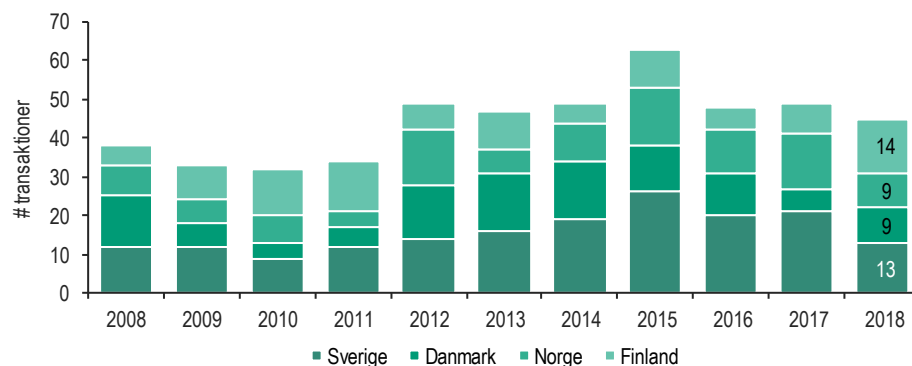

Vi upplever att bolag med avancerade industriprodukter som har en global marknadspotential ofta söker ägare som har ett brett geografiskt säljnätverk. Vi tror att antalet bolag som tar fram nischade globala produkter kommer att fortsätta växa vilket i sin tur kommer att leda till flera transaktioner i sektorn när de ska ut på en global marknadsplats.

Industriella produkter och tjänster

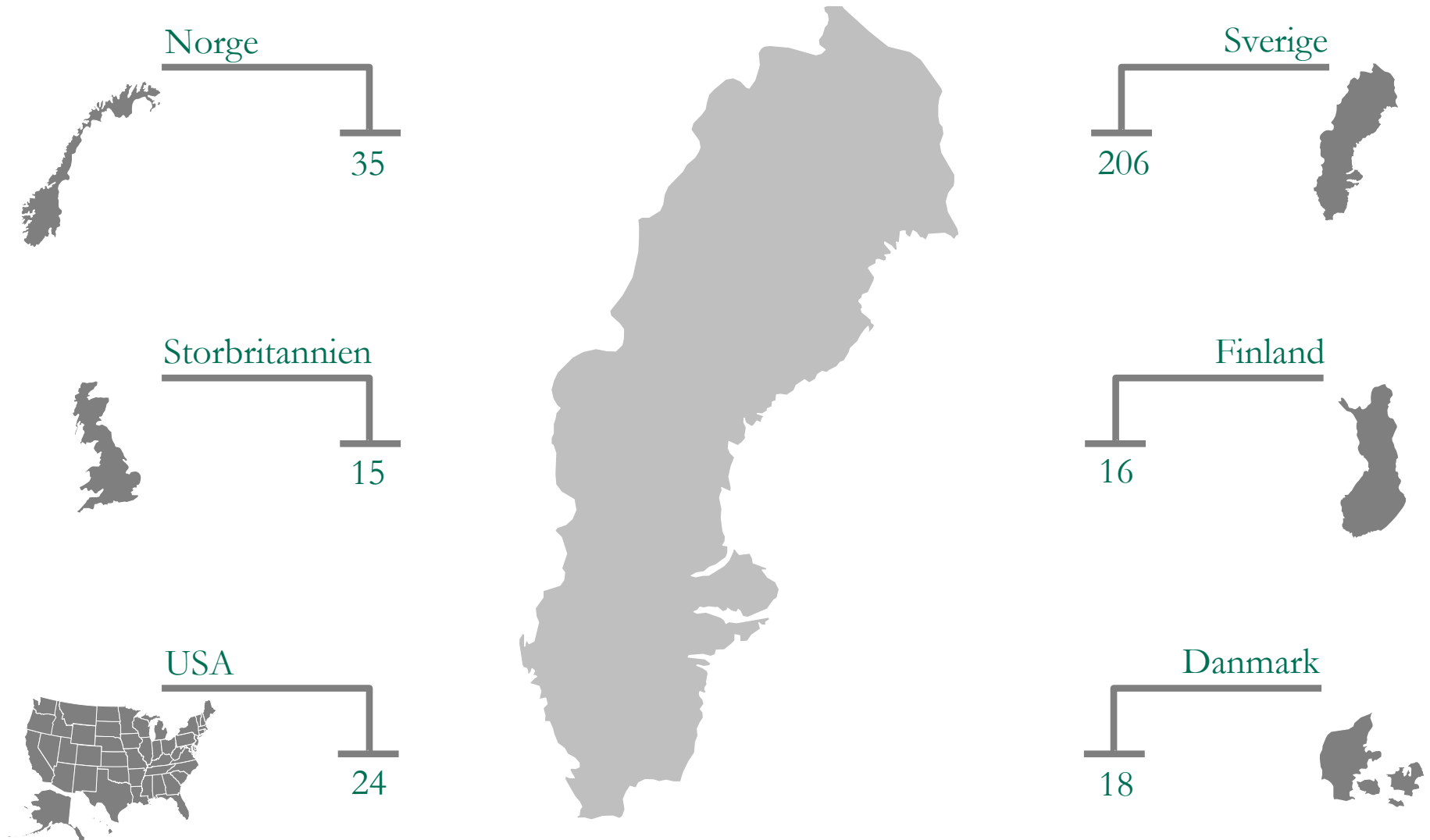

Konsument: Detaljhandel

Fördelning av köpare på svenska marknaden 2018

Köparens geografiska härkomst

Utländska investerare har ett fortsatt starkt intresse för svenska bolag

Fördelning av köpare på svenska marknaden

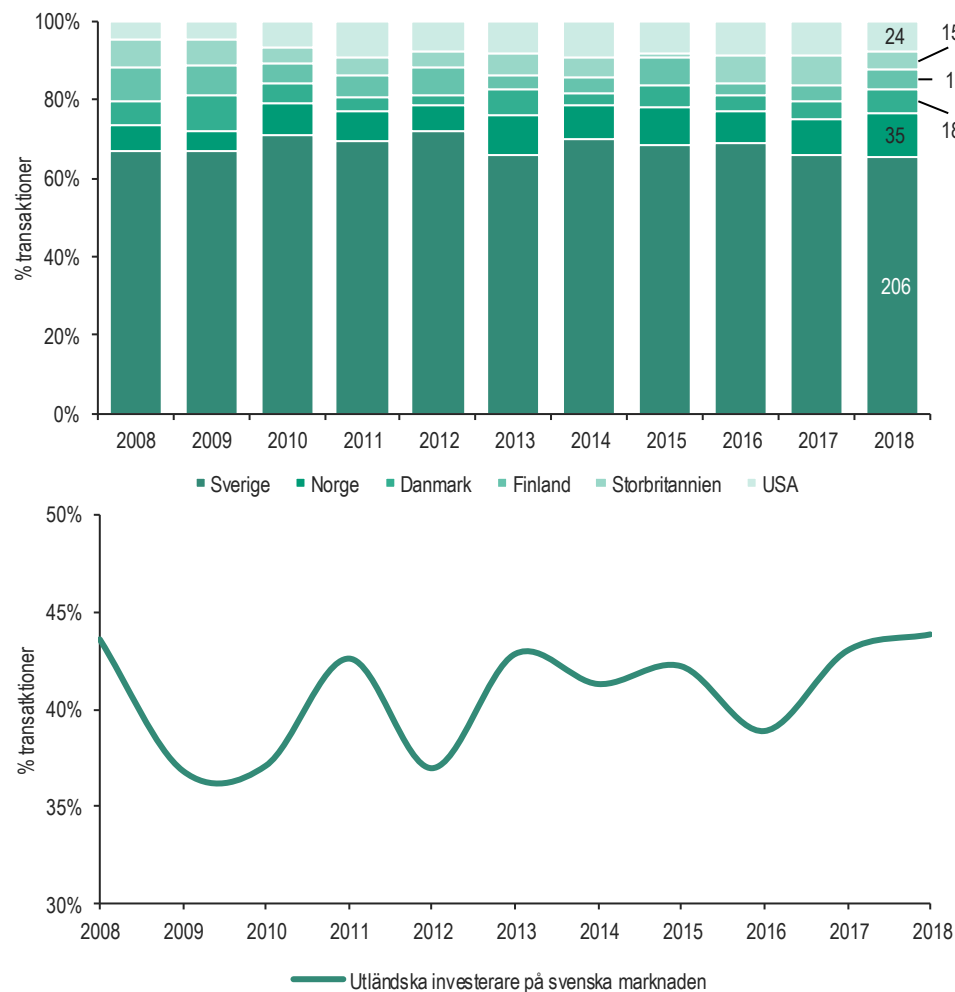
Kommentarer

- Under 2018 stod svenska köpare för 56 procent av förvärven av svenska bolag vilket, tillsammans med 2008, är den lägsta andelen de senaste tio åren och kan jämföras med en tioårig genomsnittlig nivå på 59 procent där 2009-2010 toppar med ca 63 procent.
- De flesta utländska köpare kommer från Norge och USA, följt av Danmark, Finland och Storbritannien.
- Bland övriga europeiska köpare är Tyskland och Frankrike mest förekommande, följt av Nederländerna. Antalet asiatiska köpare ligger omkring 1% av totalt antal transaktioner och toppas av Kina och Japan.
- Sedan 2008 har antalet utländska köpare på svenska marknaden varierat mellan 35-45% av totalt antal transaktioner, i dagsläget ser vi inga tendenser till att utländska köpars intresse i svenska bolag minskar.

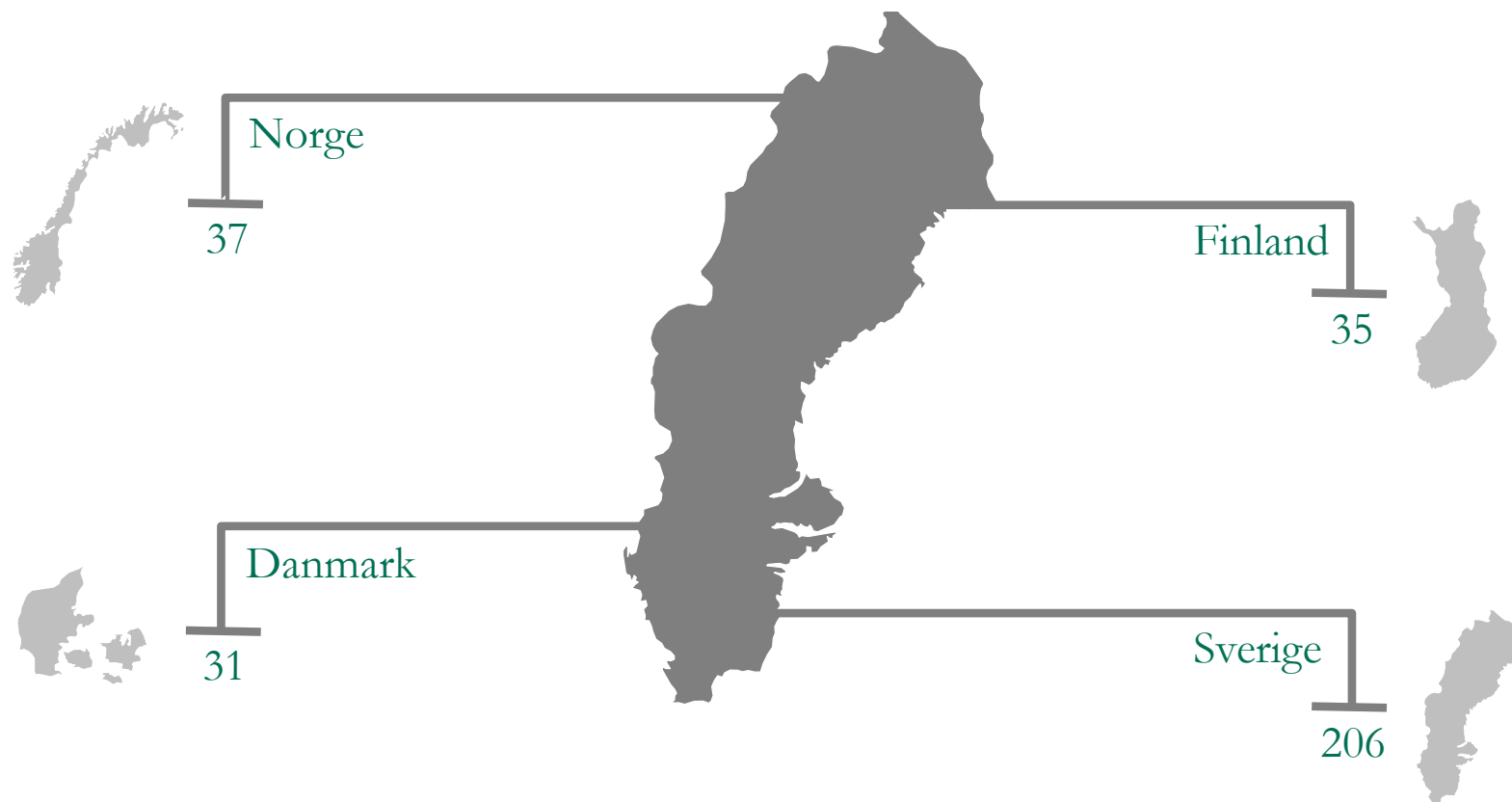
De senaste åren har den svenska kronan försvagats vilket kan öka attraktionskraften för utländska aktörer att förvärva svenska bolag. Samtidigt ser vi att svensk IT allt oftare köps av utländska aktörer som på ett snabbare sätt kan skala på tekniken utifrån en bredare marknad. Förutom IT ser vi även att flera nordiska riskkapitalbolag visar ett stort intresse för traditionella svenska bolag vilket kan bero på att utbudet på målbolag är lägre i våra nordiska grannländer.

Geografisk fördelning av köpare, %*

Målmarknad för svenska förvärv 2018

Geografisk fördelning av svenska förvärv

Svenska köpare har ett ökat intresse för den nordiska marknaden

Geografisk fördelning av svenska förvärv

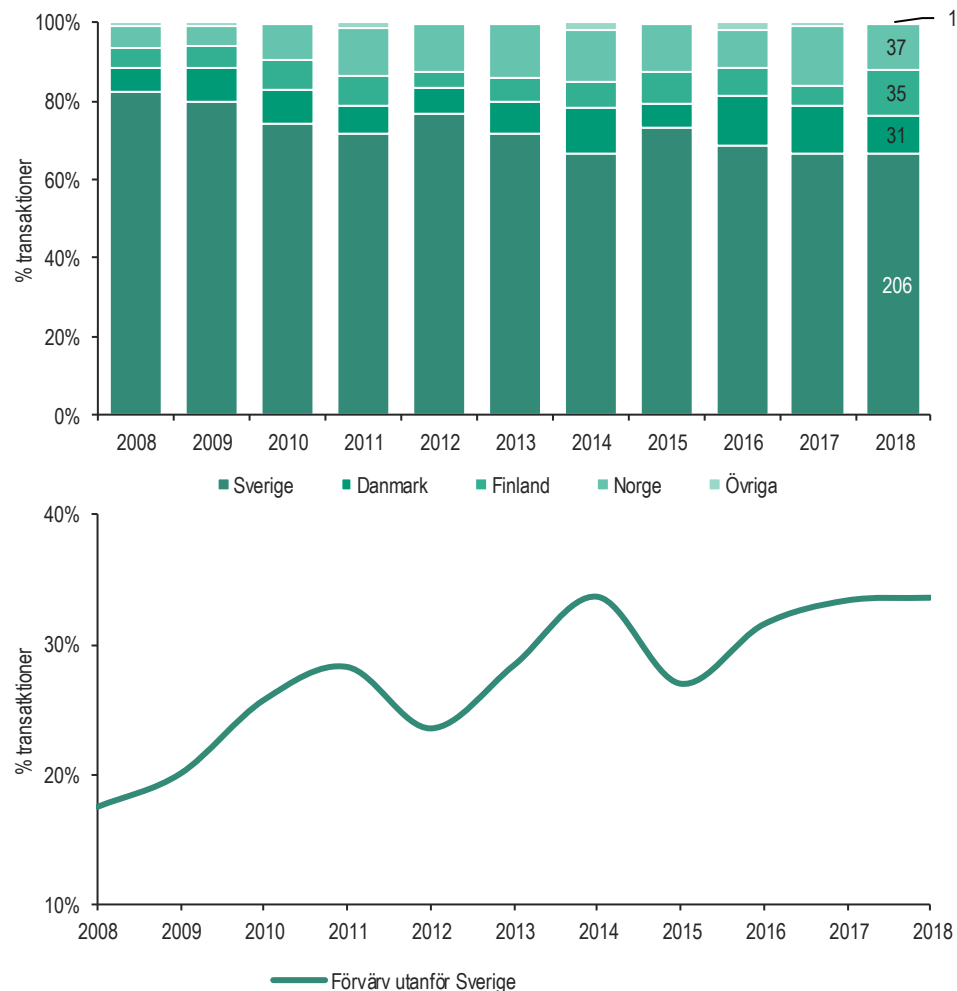
Kommentarer

- Svenska bolag fortsätter att genomföra förvärv primärt på den egna marknaden.
- Samma mönster med fokus på inhemsk marknad identifieras för samtliga nordiska länder.
- Sedan 2008 har antalet utländska förvärv av svenska bolag ökat från 17 procent till att 2018 uppgå till 34 procent av totalt antal transaktioner.
- Utifrån ett nordiskt tioårsperspektiv har svenska bolag i första hand valt att genomföra förvärv i Norge, följt av Danmark och Finland. De senaste fem åren har dock förvärv i Danmark ökat mer än övriga nordiska länder.

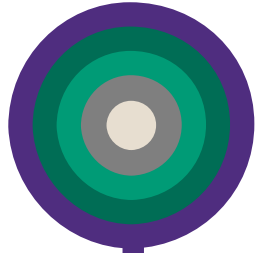

Vi ser en trend att bolag blir mer specialiserade vilket gör att den geografiska marknaden blir mindre. Flera bolag är mycket duktiga inom sin nisch och vid expansion handlar det oftare om att fortsätta inom befintlig nisch istället för att bredda erbjudandet, därmed blir geografisk expansion utanför Sverige alternativet.

Geografisk fördelning av svenska förvärv, %

Sektion 03: Grant Thornton

01. Introduktion	5
02. Transaktionsklimat	6
03. Grant Thornton	16
04. Appendix	20

Om Grant Thornton

Transaction Advisory Services

- Grant Thornton Advisory består av över 30 medarbetare i Stockholm, Göteborg och Malmö.
- Kompletta tjänsterbjudande inom transaktionsrådgivning, som innefattar rådgivning i samband med försäljning, förvärv, värdering.
- Globalt bistår Grant Thornton Advisory som finansiell rådgivare vid över 350 transaktioner årligen.
- Branschledande kompetens och kontakter som delas på global till lokal nivå.

M&A Services

Valuation Services

Transaction Advisory
Services

M&A Services

- Grant Thorntons M&A-team har ett tydligt fokus på ägarledda tillväxtföretag i samband med ägarförändringar. Under 2017-2018 har vårt team genomfört över 20 försäljningar till industriella och finansiella aktörer i Sverige och Europa.
- Grant Thornton har genom mångårig erfarenhet från transaktionsprocesser byggt upp god kännedom kring finansiella och industriella aktörer som aktivt söker förvärvsmöjligheter inom IT-konsultbranschen.
- Exempel på tjänster där Grant Thornton kan bistå är projektledning genom hela eller delar av transaktionsprocessen, företagsvärdering, upprättande och marknadsföring av presentationsmaterial, koordinering och kommunikation med potentiella intressenter, strukturerande och ledning av due diligence samt förhandlingsstöd.

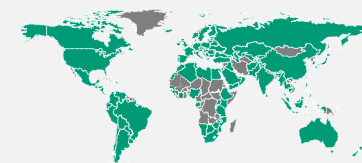
Grant Thornton Sverige

- Grant Thornton är ett av Sveriges snabbast växande konsultföretag som tillhandahåller tjänster inom revision, ekonomiservice, skatt och rådgivning.
- I Sverige består Grant Thornton av 1 250 medarbetare vid 24 kontor över hela Sverige som stöttar cirka 26 000 företag och organisationer i ekonomiska frågor.
- Grant Thornton har också en stark global närvaro i 133 länder med över 47 000 medarbetare som fokuserar på att göra skillnad för kunder, kollegor och i samhällen.

Global närvaro

1,4 SEKbn Omsättning
1 250 Medarbetare
24 Orter

\$5,0 miljarder Omsättning
50 000 Medarbetare
135+ Länder

Nyligen genomförda transaktioner

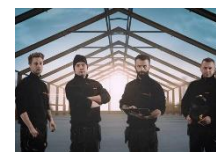
- Svensk Storköksservice är ett rikstäckande serviceföretag med över 80 anställd, vars huvudsakliga verksamhet är förebyggande underhåll, service och installation av utrustning för storkök och restaurang.
- Bolaget har servicekontor från Haparanda till Malmö och kan därigenom alltid erbjuda nära till service till sina kunder inom storkök och restaurang.
- Grant Thorntons gedigna kunskaper och erfarenheter från tjänsteföretag, förslag på transaktionsprocess och nätverk var bidragande faktorer till att Svensk Storköksservice utsåg Grant Thornton till finansiella rådgivare vid försäljningen.
- Grant Thorntons erbjudande innefattade projektledning, marknadsmaterial, hantering och förberedelse av due diligence, förhandlingsstöd samt rekommendationer för juridiska rådgivare.
- Grant Thornton ledde de slutliga förhandlingarna tillsammans med de juridiska rådgivarna och transaktionen slutfördes i februari 2018
- Svensk Storköksservice förvärvades av Waterlogic, en riskkapitalägd, internationell aktör inom tillverkning och försäljning av dricksvattenautomater.
- Förvärvet ger bolagen en gemensam rikstäckande plattform för försäljning och service av vattenautomater, fullservice av storköksutrustning samt försäljning av reservdelar som sysselsätter över 130 personer med en total omsättning om 250 Mkr.

- Inlook är en av Finlands största aktörer inom interiörbranschen och ledande inom interiördesign med fokus på högkvalitativa funktionslösningar. Inlook arbetar ofta i samarbeten med arkitekter och designers. Bolaget, med verksamhet i Finland, Estland och Litauen, erbjuder en mångsidig service i form av innertak, system- och mellanväggar, service inom måleri, tunnmetall och material samt fasad.
- Inlook har ett tydligt fokus på de anställda och har ett aktivt arbete för att vara en hållbar arbetsplats. Bolaget hade inför förvärvet ca 450 anställda varav de flesta montörer.
- Grant Thornton fick förfrågan från Inlook att hitta ett förvärv på den svenska marknaden och projektledde hela processen från att hitta och kontakta potentiella targets, till att göra finansiell modellering och analys samt agera rådgivare i SPA-förhandlingen.
- Transaktionsrådgivningen präglades av effektivitet, anonymitet och fokus på värdeskapande för Inlook. Det var viktigt med ett målbolaget vars kultur enkelt kunde förenas med Inlooks. Ägarstrukturen i målbolaget innebar en utmaning i förvärvsprocessen, relationsbygge och tillit blev vitalt för en lyckad process.
- Tack vare Grant Thorntons breda tjänsteutbud kunde ett samarbete ske med den interna TAS-gruppen vilket resulterade i en effektiv DD-process med en snabbt efterföljande transaktion.

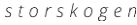

- Sedan Smederna grundades 1991 har bolaget utvecklats från en traditionell leverantör av byggnadsmide till en toppmodern tillverkare av stålkonstruktioner.
- Smederna har en välenommerad produktionsprocess som inkluderar 3D-modellering tidigt i projektet och förenklar därmed monteringen på plats, vilket har bidragit till nöjda kunder och toppresultat i Bolagets kundundersökningar.
- Bolaget har kontor och produktionsanläggning i Tumba, söder om Stockholm, och utför majoriteten av sina projekt i Mälardalen där de har en stark marknadsposition.
- Grant Thorntons erfarenhet i kombination med förslag på transaktionsprocess och team låg till grund för att Smederna utsåg Grant Thornton till finansiella rådgivare vid försäljningsprocessen.
- Grant Thorntons erbjudande innefattade projektledning, framtagande och distribuering av marknadsmaterial, hantering och förberedelse av due diligence, förhandlingsstöd samt rekommendationer för juridiska rådgivare.
- Grant Thornton ledde de slutliga förhandlingarna tillsammans med de juridiska rådgivarna och transaktionen slutfördes i maj 2018.
- Smederna förvärvades av Storskogen, en privatägd företagsgrupp som förvärvat och utvecklat små och mellanstora bolag, primärt i Sverige.

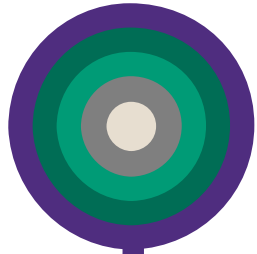

Urval av våra referenser

Genomförda transaktioner

 Finansiell rådgivare vid förvärvet av Finansiell rådgivare 2019	 Finansiell rådgivare vid förvärvet av Finansiell rådgivare 2019	 Finansiell rådgivare vid förvärvet av Stavanger Valve & Fitting AS Finansiell rådgivare 2019	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2019	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till PETER GYLLENHAMMAR Finansiell rådgivare 2019	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2019	 Finansiell och skattemässig due diligence i samband med investeringen i Due diligence 2018	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2018	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2018
 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2018	 Finansiell rådgivare vid förvärvet av Finansiell rådgivare 2018	 Finansiell rådgivare vid förvärvet av Finansiell rådgivare 2018	 Finansiell due diligence vid förvärv av Due diligence 2017	 Finansiell due diligence vid förvärv av Due diligence 2017	 Finansiell due diligence vid förvärv av Due diligence 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell due diligence vid förvärv av Due diligence 2017	 Finansiell due diligence vid förvärv av Due diligence 2017
 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid försäljningen till Finansiell rådgivare 2017	 Finansiell rådgivare vid förvärvet av Finansiell rådgivare 2017	 Värdering i samband med tvångsinlösen Värdering 2017

Sektion 04: Appendix

01. Introduktion	4
02. Transaktionsklimat	6
03. Grant Thornton	16
04. Appendix	20

Appendix

Sektorer och underbranscher

Behandlade sektorer i den här rapporten listas nedan med angivna underbranscher.

IT: Tjänster	IT: Mjukvara	Konsument: Livsmedel	Konsument: Detaljhandel	Industriella produkter och tjänster
• Databehandling • Underhåll av hårdvara • IT-konsulting • IT-träning	• Applikations- och mjukvaruprodukter • Operativsystem och system-relaterad mjukvara • Mjukvaruutveckling • Systemintegration	• Spannmål/flingor • Barnmat • Bakelser • Mjölksprodukter • Fisk/kött/Fågel • Matingredienser • Mat-övrigt • Färsvaror • Frys- och kylvaror • Konfektyr	• Kläder • Byggnadsmaterial/DIY*/trädgård • Apotek/hälsa • Varuhus • Elektronik • Möbler • Sport/musik/böcker etc. • Övrig detaljhandel av produkter och tjänster • Fordon	• Flygteknik • Råvaruproduktion – Aluminium • Industriell utrustning och maskiner • Industritjänster • Järn- och stålproduktion • Övriga metallprodukter • Förening- och återvinningsrelaterat • Pumpar och kompressorer • Järnvägsprodukter • Kylskåpsutrustning • Säkerhetssystem • Fartygsproduktion och delar • Ventilation/värme/luftkonditionering

*Do-it-yourself

© 2019 Grant Thornton Sweden AB. All rights reserved.

Grant Thornton" refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their customers and/or refers to one or more member firms, as the context requires.

Grant Thornton Sweden is a member firm of Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms.

GTIL does not provide services to customers. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

www.gti.org